

N:o 1.

Af herr **A. V. Ljungman**, med förslag till ändrad lydelse af 52 § regeringsformen samt 10, 20, 32, 33, 34, 37 och 45 §§ riksdagsordningen.

Med anledning af år 1895 å nyo väckt motion i ämnet tillstyrkte konstitutionsutskottet ändrad lydelse af 10, 20, 32, 33, 34, 37 och 45 §§ riksdagsordningen, med syfte »att åstadkomma tidsbesparing och förenkling uti riksdagsarbetet» m. m.; och vunno konstitutionsutskottets hemställanden derom Riksdagens bifall, men vid 1897 års riksmöte förkastades de hvilande förslagen af Första Kammarén, i följd af förment kollision med ett från 1896 års riksmöte hvilande förslag om ändrad lydelse af flera grundlagsstadganden och bland dem äfven 32 § riksdagsordningen.

Det här ifrågavarande förslaget förtjenar emellertid, på grund icke minst af de sympatier, det obestriddigen tillvunnit sig inom Riksdagen, att återupptagas; men det bör dervid dels fullständiggöras med förslag till sådan ändrad lydelse af 52 § regeringsformen, att full öfverensstämmelse uppnås mellan denna § och 33 § 2 st. riksdagsordningen, dels ock genom ytterligare ändrad lydelse af 10 och 20 §§ riksdagsordningen bringas i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut vid 1897 års riksmöte att förklara hvilande ett förslag om ändrad lydelse af 16 och 18 §§ riksdagsordningen, hvilket förslag bland annat afser, att vid riksdagsmannaval »böra vid protokolls affattande tjena till ledning formulär, som af Konungen fastställas». Det har nemligen visat sig, att det uti 20 § riksdagsordningen införda formuläret till riksdagsmannafullmägt icke afser alla möjliga fall och därför icke heller vid alla tillfällen kunnat ordagrant följas. Öfriga afvikelser från 1895 års förslag torde förstås utan särskild motivering.

På grund af hvad sålunda i största korthet anförts och med hänvisning till konstitutionsutskottets utlåtanden år 1895, n:is 12, 13 och 14, samt år 1897, n:is 10 och 11, får jag härmed hemställa,

att följande förslag till ändrad lydelse af 52 § regeringsformen samt 10, 20, 32, 33, 34, 37 och 45 §§ riksdagsordningen måtte antagas att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

Regeringsformen.

§ 52.

Kamrarnes talmän och vice talmän utnämne Konungen, *utom när Riksdagen sammanträder i följd af kallelse, som i 95 § förmäles, då hvardera Kammaren eger att, inom sig, välja talman och vice talman.*

Riksdagsordningen.

§ 10.

För den, som blifvit vald till ledamot i Första Kammaren, utfärdas vid valförrättningens slut fullmägt i två exemplar, af hvilka det ena öfverlemnas åt den valde och det andra insändes till justitiedepartementet. Fullmägterna, som, när valet verkstälts af landsting, underskrifvas af dess ordförande jemte två af dess ledamöter, och, då valet skett af stadsfullmäktige, undertecknas af desses ordförande jemte två af samma fullmäktige, böra affattas med ledning af formulär, som af Konungen fastställes.

§ 20.

För den, som blifvit utsedd till ledamot i Andra Kammaren, utfärdas ofördröjligen fullmägt i två exemplar,

underskrifna för valkrets å landet af domhafvanden, för stad, som ensam sänder riksdagsman, af stadens magistrat, och för valkrets, som består af flera städer, af den magistrat, som slutligen handlagt valet; och skall det ena exemplaret öfverlemnas åt den valde och det andra insändas till justitiedepartementet. Fullmagterna böra affattas med ledning af formulär, som af Konungen fastställas.

§ 32.

1. *Innan Riksdagen sammanträder, företages inför chefen för justitiedepartementet, eller den Konungen i hans ställe förordnar, i närvaro af tre bland de af Riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret granskning af de till justitiedepartementet inkomna, för Riksdagens ledamöter utfärdade fullmagter. Denna granskning, som har till föremål att undersöka, huruvida fullmagterna blifvit i föreskrifven ordning utfärdade, skall vara fulländad sist å dagen före riksdagens början. Inkommer fullmakt efter riksdagens början, skall sådan granskning, som nyss är sagd, genast verkställas.*

2. *Hvardera Kammaren tillkommer dock sedan att pröfva behörigheten till riksdagsmannakallets utöfvande, ej mindre för sådana dess medlemmar, hvilkas fullmagter ej blifvit godkända, än äfven för dem, emot hvilka eljest, till följd af denna grundlag, förekommer anmärkning. Den, om hvars riksdagsmannarätt fråga är väckt hos Kammare, bibehåller emellertid sin befattning såsom ledamot i Kammaren, intill dess han blifvit förklarad obehörig dertill.*

§ 33.

1. *Så snart Riksdagen sammanträdt och berättelse om förloppet af den i 1 mom. af nästföregående paragraf föreskrifna granskning blifvit af chefen för*

justitiedepartementet, eller den i hans ställe är förordnad, meddelad Kamrarne, hvar i hvad angår dess ledamöter, låter Konungen för hvardera Kammaren tillkännagifva, hvilka bland dess ledamöter förordnats till talman och vice talman.

2. Då i något af de fall, som i 91, 92, 93 och 94 §§ regeringsformen omförmälas, Riksdagen sammanträder på de i samma grundlags 95 § nämnde vederbörandes kallelse, eger hvardera Kammaren att, inom sig, välja talman och vice talman.

3. Innan talman eller vice talman inträdt i utöfning af sin befattning, föres ordet i hvardera Kammaren af den derstädes närvarande ledamot, som bevistat de flesta riksdagar, och, der två eller flere ledamöter deltagit i lika många riksdagar, den af dem, som är äldst till lefnadsåren.

4. Vid samtidigt förfall för både talmannen och vice talmannen i någon af Riksdagens Kamrar utses under enahanda ordförandeskap, som nyss är nämndt, en af Kammarens öfrige ledamöter att tjänstgöra såsom talman, till dess förfallet upphört.

§ 34.

Konungen låter offentligen kungöra den af honom för riksdags öppnande bestämda tid, som ej må utsättas senare än å *andra* söckendagen efter riksdags början. På den tid skola riksdagsmännen, sedan gudstjenst är hållen med dem, sammankomma på rikssalen, der Konungen eller, då han finner så för godt, statsministern eller annan statsrådsledamot förer ordet. Vid detta tillfälle låter Konungen meddela lagtima Riksdag berättelse om hvad i rikets styrelse tilldragit sig sedan nästföregående lagtima Riksdags sammanträde, äfvensom *enligt 59 § regeringsformen* öfverlemna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof till Riksdagen i två exemplar, deraf ett tillställes hvardera Kammaren; men om Riksdagen är urtima, kungöres för densamma anledningen

till dess sammankallande och aflemnas de förslag och framställningar, hvilka skola blifva föremål för Kamrarnes öfverläggningar, Konungen dock obetaget att sedermera äfven framställa andra förslag.

Då Konungen, på sätt nu är sagdt, öppnat riksdag, framföre Kamrarnes talmän vid samma tillfälle, i Kamrarnes namn, deras undersåtliga vördnad till Konungen.

§ 37.

1. Å hvarje lagtima riksdag skola, inom *sex* dagar efter dess öppnande, tillsättas ett Konstitutionsutskott, ett Statsutskott, ett Bevillningsutskott, ett Bankoutskott samt ett Lagutskott. Dessa Riksdagens ständiga utskott skola bestå: Konstitutionsutskottet af tjugo, Statsutskottet af tjugofyra, Bevillningsutskottet af tjugo, Bankoutskottet af sexton och Lagutskottet af sexton ledamöter, hvilka hvardera Kammaren till halfva antalet väljer inom sig antingen omedelbart eller, om Kammaren så beslutar, genom elektor; ankommande på Kamrarnes sammanstämmade beslut att, när sådant finnes vara af nöden, tillsätta särskildt utskott för upptagande af fråga, som tillhör ständigt utskotts behandling, så ock att, derest utskott anmäler behof af förstärkning i ledamöternas antal, bevilja *sådan*.

2. Hvardera Kammaren eger ock inom sig utse suppleanter att, vid inträffadt förfall för utskottsledamöter, inträda i deras ställe.

3. Derest i någondera Kammaren väckes fråga, som icke tillhör förenämnda utskotts behandling, men är af beskaffenhet, att utskotts yttrande erfordras deröfver, skall för frågans beredande inom Kammaren tillsättas ett tillfälligt utskott, bestående af så många ledamöter, som Kammaren aktar nödigt.

4. Å urtima riksdag skola ej tillsättas flera utskott, än som erfordras för beredning af de dervid, enligt 2 §, förekommande ärenden.

§ 45.

1. Alla utskott skola sammanträda inom *två* dagar från den, då de blifvit utsedda. De böra, så fort sig göra låter, afgifva de yttranden, som ankomma på dem.

2. Har ledamot af utskott tre gånger å rad, utan laga förfall, afhållit sig från utskottets sammanträden, bör ordföranden anmäla sådant hos vederbörande Kammar, på det annan ledamot må i föreskrifven ordning inväljas i utskottet.

Stockholm den 16 januari 1899.

Axel Vilh. Ljungman.